

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η Γενική Συνέλευση της Ένωσης Προφορικής Ιστορίας πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 2 Οκτωβρίου 2022 και ώρες 18:30 διαδικτυακά μέσω της πλατφόρμας Zoom μετά από νόμιμη απαρτία.

Συζητήθηκαν τα ακόλουθα θέματα:

- 1°. Έγκριση απολογισμού δράσεων
- 2°. Εκδόσεις - Ομάδες εργασίας
- 3°. Το επόμενο συνέδριο της ΕΠΙ
- 4°. Θερινό σχολείο

Θέμα 1°: Έγκριση απολογισμού δράσεων και οικονομικού απολογισμού της ΕΠΙ

Διαβάστηκε από την πρόεδρο της ΕΠΙ, Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, ο απολογισμός των δράσεων του Δ.Σ. για την περίοδο αναφοράς 6.6.2021 – 31.08.2022 ως ακολούθως:

Συνεδριάσεις του Δ.Σ.: Στην περίοδο αναφοράς το ΔΣ πραγματοποίησε 8 διαδικτυακές συναντήσεις, καθώς και δύο κοινές συνεδριάσεις με την οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου.

Κατάσταση μελών: Στο διάστημα αναφοράς γράφτηκαν 29 νέα μέλη (15 το 2021 και 14 το 2022). Στις 22.08.2022 το σύνολο των μελών εγγεγραμμένων στο μητρώο ήταν 152, από τα οποία 88 ήταν ταμειακώς τακτοποιημένοι. Στάλθηκε υπενθύμιση στους υπόλοιπους για τακτοποίηση των ετήσιων συνδρομών. Διαγράφηκαν 15 μέλη που δεν είχαν πληρώσει συνδρομή επί τριετίας, όπως προβλέπεται από το καταστατικό της ΕΠΙ. Στις 2.10.2022 οι ταμειακώς τακτοποιημένοι είναι 111.

Δημόσιες εκδηλώσεις: Συνεχίστηκαν οι δημόσιες διαδικτυακές εκδηλώσεις οι οποίες είχαν δρομολογηθεί από το προηγούμενο ΔΣ. Παράλληλα η ΕΠΙ ανταποκρίθηκε επίσης σε προσκλήσεις σε δημόσιες εκδηλώσεις άλλων φορέων. Συγκεκριμένα:

Στις 3 Ιουλίου 2021 οργανώθηκε από την ΕΠΙ, σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, webinar για τα δεοντολογικά ζητήματα στη βιογραφική έρευνα. Το σεμινάριο περιλάμβανε το πρωί δημόσια διάλεξη της

Καθ. Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου του Μονάχου Hella Von Unger και ένα εργαστήριο το απόγευμα.

Στις 3 Οκτωβρίου 2021 η πρόεδρος της ΕΠΙ συμμετείχε σε ημερίδα στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Πριμαρόλια 2021 στο Αίγιο για να παρουσιάσει τις συνεντεύξεις της Ομάδας Προφορικής Ιστορίας για τη Μαύρη Σταφίδα, η οποία συγκροτήθηκε ύστερα από σεμινάριο της ΕΠΙ.

Στις 13 Οκτωβρίου 2021 η ΕΠΙ συμμετείχε στον Διάλογο για την Προφορική Ιστορία που οργανώθηκε από το Συντονιστικό των ΟΠΙ, παρουσιάζοντας τη δράση της ΕΠΙ και εκφράζοντας προβληματισμούς για το νέο τοπίο που διαμορφώνεται στο πεδίο της προφορικής ιστορίας.

Στις 23 Οκτωβρίου 2021 η ΕΠΙ οργάνωσε διαδικτυακή ημερίδα με τίτλο «Η προφορική ιστορία στον ψηφιακό κόσμο», η οποία περιλάμβανε πρωινή συνεδρία στα ελληνικά (Ομιλητές Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Φίλιππος Τσιμπόγλου, Ελένη Κούκη, Ποθητή Χαντζαρούλα, Κρυστάλλη Γλυνιαδάκη) και απογευματινή συνεδρία στα αγγλικά (Ομιλητές Rob Perks, Anna Sheftel, Stacey Zembrzycki).

Τέλος, στις 13-15 Μαΐου 2022 πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία το 5^ο διεθνές συνέδριο της ΕΠΙ με τίτλο «Βιο-αφηγήσεις για τον κόσμο της εργασίας: ρήξεις, καμπές, τροχιές». Το συνέδριο που είχε προγραμματιστεί για το 2020 αναβλήθηκε δύο φορές λόγω πανδημίας και πραγματοποιήθηκε τελικά διά ζώσης. Ανταπόκριση για το συνέδριο θα δημοσιευτεί στο περιοδικό Oral History το φθινόπωρο 2022.

“Όλες οι εκδηλώσεις της ΕΠΙ προκάλεσαν μεγάλο ενδιαφέρον και είναι προσβάσιμες στα ηλεκτρονικά μέσα της ΕΠΙ.

Σεμινάρια: Πραγματοποιήθηκαν δύο διαδικτυακά σεμινάρια εισαγωγής στην προφορική ιστορία για εκπαιδευτικούς. Το πρώτο έγινε στο διάστημα 24 Μαΐου – 7 Ιουνίου 2021 σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Α/βάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου και το δεύτερο από 27 Σεπτεμβρίου έως 11 Οκτωβρίου 2021, σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Παριανών Συλλόγων και τις Διευθύνσεις Α/βάθμιας και Β' βάθμιας εκπαίδευσης Κυκλάδων. Πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια προφορικής ιστορίας στις 7 και 14 Μαρτίου 2022 μετά από αίτηση των διευθυντών σχολείων της περιοχής και στο πλαίσιο της επετείου των 100 χρόνων μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή. Προγραμματίστηκε ακόμη στις 5 Σεπτεμβρίου σεμινάριο στο Δημοτικό Σχολείο της Αμερικάνικης Γεωργικής Σχολής στη Θεσσαλονίκη για την αξιοποίηση της προφορικής ιστορίας από τους εκπαιδευτικούς στην τοπική ιστορία. Δρομολογήθηκαν επίσης δύο διά ζώσης σεμινάρια για τον Σεπτέμβριο. Το πρώτο έχει θέμα την εφαρμογή της προφορικής ιστορίας στα μουσεία και θα πραγματοποιηθεί 17-18 Σεπτεμβρίου στην Ελευσίνα και το δεύτερο είναι ένα σεμινάριο εισαγωγής στην προφορική ιστορία εν όψει της επανίδρυσης της Ομάδας Προφορικής Ιστορίας Κατερίνης και θα γίνει στις 24-25 Σεπτεμβρίου.

Εκδόσεις: Ολοκληρώθηκε η διαδικασία διπλής αξιολόγησης και επιμέλειας του τόμου πρακτικών του 4^ο συνεδρίου της ΕΠΙ στην Κομοτηνή (2018). Ετοιμάζεται επίσης ένας

τόμος πρακτικών της Στρογγυλής Τράπεζας «Η προφορική ιστορία ως πηγή γνώσης που έγινε διαδικτυακά τον Απρίλιο 2021.

Συνεργασίες

SODANET. Ολοκληρώθηκε η διαδικασία κατάρτισης σύμβασης της ΕΠΙ με την ελληνική ερευνητική υποδομή κοινωνικών ερευνών SODANET και επίκειται η υπογραφή της. Όπως προβλέπει η σύμβαση, δημιουργήθηκε στο Αποθετήριο του Πανεπιστημίου Κρήτης η θεματική βάση «Έρευνες Προφορικής Ιστορίας και Βιογραφικής Προσέγγισης» με την επιστημονική εποπτεία της ΕΠΙ. Τον Μάιο 2022 τέθηκε σε λειτουργία η θεματική βάση, η οποία ήδη περιλαμβάνει 75 έρευνες και είναι διαθέσιμη στα ελληνικά και στα αγγλικά. Η επιστημονική επιτροπή της ΕΠΙ, απαρτιζόμενη από τη Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, τον Γιώργο Τσιώλη και την Ποθητή Χαντζαρούλα, αξιολόγησε το υλικό που υποβλήθηκε, συνεργάστηκε με τους παρόχους για τυχόν διόρθωση ή συμπλήρωση των στοιχείων που παρέδωσαν και εντόπισε σημεία της φόρμας δεδομένων που δυσκόλεψαν τους παρόχους. Στο πλαίσιο του 5ου συνεδρίου της ΕΠΙ στο Ρέθυμνο η ΕΠΙ οργάνωσε ειδικό εργαστήριο για τους χρήστες της βάσης όπου συζητήθηκαν αυτά και άλλα ζητήματα και δόθηκε η δυνατότητα στους χρήστες να υποβάλουν προτάσεις για τη βελτίωση ή τον εμπλουτισμό της φόρμας δεδομένων. Προς το παρόν η θεματική βάση περιλαμβάνει κυρίως την περιγραφή των ερευνών και των μεταδεδομένων τους, αλλά έχει ενσωματωθεί πιλοτικά και μια έρευνα που περιλαμβάνει και το ίδιο το υλικό των συνεντεύξεων. Η προσδοκία μας είναι να διευρυνθεί αυτή η πρακτική στο άμεσο μέλλον. Τέλος, η ΕΠΙ συμμετείχε και στην ημερίδα παρουσίασης της υποδομής του SODANET, η οποία οργανώθηκε παράλληλα με το συνέδριο της ΕΠΙ στο Ρέθυμνο.

Πανεπιστήμιο του Queens. Η ΕΠΙ συνεργάζεται από το 2021 με το Πανεπιστήμιο Queens του Belfast για τη συμβουλευτική υποστήριξη της επίβλεψης της διατριβής (Citi-gens, Marie Curie) της Julia Volkmar με προσωρινό τίτλο «Dealing with the Past in a Digital Age: Oral History in Transition». Επιβλέποντες είναι η Anna Bryson και ο Kieran McEvoy από το Πανεπιστήμιο Queens και ο Rob Perks από τη Βρετανική Βιβλιοθήκη. Η πρόεδρος της ΕΠΙ συμμετέχει στην επίβλεψη ως σύμβουλος. Η διατριβή θα εξετάσει το ρόλο των αρχείων προφορικής ιστορίας στη διαδικασία της μεταβατικής δικαιοσύνης (transitional justice) στην Γερμανία και στη Βόρεια Ιρλανδία.

Ως προς τον οικονομικό απολογισμό υπάρχει ως αποθεματικό το ποσό των 5.303 ευρώ, καθώς υπήρξε αύξηση του αριθμού των μελών της ΕΠΙ.

Τόσο ο απολογισμός δράσεων όσο και ο οικονομικός απολογισμός εγκρίθηκαν από τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης.

Θέμα 2^ο: Εκδόσεις της ΕΠΙ – Ομάδες εργασίας

Α Ομάδα δημιουργίας εγχειρίδιου προφορικής ιστορίας και του reader: Αποφασίστηκε να συγκροτηθεί μία ενιαία ομάδα για τη δημιουργία του εγχειριδίου της προφορικής ιστορίας και του reader, να εξετάσει τις εκδοτικές δυνατότητες και

να γίνει μία εισήγηση για την επόμενη συνέλευση. Ο Χρίστος Μάης θα αναλάβει τη σύγκληση της επιτροπής. Η Δήμητρα Λαμπροπούλου θα διερευνήσει περισσότερο το εγχειρίδιο και σε σχέση με τον Κάλλιπο.

Η ομάδα είναι αναγκαίο να κάνει μία προεργασία ως προς το περιεχόμενο του reader και του εγχειριδίου και η προσεχής συνέλευση να αποφασίσει διεξοδικά. Συζητήθηκε ότι είναι σημαντικό ένα reader να μην επαναλαμβάνει, αλλά να μεταφέρει μία ευρύτερη εικόνα της προφορικής ιστορίας. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα από τον αγγλοσαξονικό αλλά όχι από τον ελληνικό χώρο. Επιπρόσθετα δεν είναι γνωστό τι συμβαίνει στην νοτιοανατολική Ευρώπη ή στον ισπανόφωνο και τον γαλλόφωνο κόσμο. Υπάρχει ακόμη ανάγκη για ερευνητικές εργασίες που εστιάζουν στη συνομιλία της ανθρωπολογίας και της προφορικής ιστορίας.

Αποφασίστηκε η συγκρότηση της ομάδας ως εξής: Αντωνίου Αντώνης, Βαν Μπούσχοτεν Ρίκη, Βλαχάκη Μαρία, Δαλκαβούκης Βασίλης, Κόφτη Δήμητρα, Λαμπροπούλου Δήμητρα, Μάης Χρίστος, Πάτρα Διονυσία, Χαντζαρούλα Ποθητή. Όσοι εκδήλωσαν ενδιαφέρον να συμμετέχουν στην ομάδα ήταν αρκετοί και άρα θα μπορούσαν στη συνέχεια να γίνουν δύο επιμέρους ομάδες.

Β. Ομάδα εργασίας: Εργασιακές σχέσεις και πνευματικά δικαιώματα των ερευνητών
Στόχος της ομάδας στην οποία συμμετείχαν οι Βασίλης Δαλκαβούκης, Μαριλένα Κουκούλη, Μαρία Κυαμέτη, Βασίλης Καραμπούλας, Λίλη Βαρυδάκη ήταν αφενός να διερευνηθεί το επίπεδο των εργασιακών σχέσεων των φορέων που κάνουν προφορική ιστορία με τους εργαζόμενους – ερευνητές κι αφετέρου τα πνευματικά δικαιώματα χρήσης του παραγόμενου ερευνητικού υλικού από τους ερευνητές. Ειδικότερα υπάρχουν φορείς στους οποίους οι ερευνητές της προφορικής ιστορίας δεν έχουν το δικαίωμα πρόσβασης στις συνεντεύξεις που διεξάγουν.

Προτάθηκε να πραγματοποιηθεί μία εκτεταμένη έρευνα σε φορείς που ασχολούνται με την προφορική ιστορία και να καταγραφούν οι εργασιακές σχέσεις των ερευνητών της προφορικής ιστορίας και επίσης εάν έχουν πνευματικά δικαιώματα στο υλικό των συνεντεύξεων που έχουν διεξάγει οι ίδιοι. Η ομάδα εργασίας υποστήριξε ότι χρειάζεται μία χαρτογράφηση των φορέων που κάνουν προφορική ιστορία (πανεπιστήμια, μουσεία, ιδρύματα) αλλά και φορέων που διατείνονται ότι κάνουν προφορική ιστορία μέσα από διαδικτυακή έρευνα και η προσέγγισή τους είναι πιο δύσκολη. Επιπρόσθετα θα μπορούσε να συγκροτηθεί μία πιο διευρυμένη αριθμητικά ομάδα εργασίας η οποία θα διαμορφώσει ένα σώμα καλών πρακτικών που υιοθετούνται από κάποιους φορείς κι αυτό να αποτελέσει έναν οδηγό για τους ερευνητές της προφορικής ιστορίας είτε απασχολούνται έμμισθα είτε εθελοντικά. Επιπρόσθετα θα χρειαστεί ως ερευνητικό εργαλείο ένα κλειστό ερωτηματολόγιο και στη συνέχεια μία πιο διεξοδική, ποιοτική διερεύνηση.

Συμφωνήθηκε ότι η ολοένα αυξανόμενη καταναλωτικού τύπου ζήτηση της προφορικής ιστορίας και οι ελαστικές σχέσεις εργασίας καθιστούν αναγκαία τόσο μία χαρτογράφηση φορέων και προγραμμάτων που διεξάγουν έρευνες προφορικής ιστορίας όσο και τον εντοπισμό ερευνητών που εργάζονται με δυσμενείς όρους.

Αποφασίστηκε να δημιουργηθεί από το τρέχον Δ.Σ. ένα κείμενο στο οποίο να αναφέρονται ποιες είναι οι καλές πρακτικές στην έρευνα της προφορικής ιστορίας

και στις εργασιακές σχέσεις των ερευνητών, να προβληθεί και να πραγματοποιηθεί στη συνέχεια μία διαδικτυακή ημερίδα με ανοιχτή πρόσκληση και με αυτό τον τρόπο να δημιουργηθεί ένας πρώτος πυρήνας ανθρώπων που θα προχωρήσουν την προσπάθεια.

γ. Το επόμενο συνέδριο της ΕΠΙ

Το συνέδριο θα είναι διεθνές και θα πραγματοποιηθεί το 2024. Θα διοργανωθεί από το επόμενο Δ.Σ. Ως προς τον τόπο διεξαγωγής προτάθηκε και αποφασίστηκε να επιστρέψει στον Βόλο όπου ξεκίνησε η ΕΠΙ τόσο λόγω της καλής, γεωγραφικής θέσης της πόλης, στην κεντρική Ελλάδα, όσο και της εξαιρετικής υποστήριξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Επιπρόσθετα στον Βόλο η ΕΠΙ έχει αναπτύξει μία επικοινωνιακή σχέση με την κοινότητα περιλαμβάνοντας αρκετές δράσεις. Άρα θα έρθουν να παρακολουθήσουν το συνέδριο και μέλη της τοπικής κοινωνίας. Προτάθηκε ακόμη ως τόπος διεξαγωγής του συνεδρίου της ΕΠΙ η Μυτιλήνη, καθώς υπάρχουν και οι υποδομές στο Πανεπιστήμιο και αρκετές ομάδες «από τα κάτω» που ασχολούνται με την προφορική ιστορία, αλλά το κόστος μετακίνησης είναι αυξημένο. Προτάθηκαν για το συνέδριο οι ακόλουθες θεματικές: Η αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας, το θέμα του φύλου, οι κοινότητες, οι περιβαλλοντικές αλλαγές και η βιωσιμότητα, οι αντιστάσεις, η αμφισβήτηση, οι τοπικές ομάδες- κοινότητες και χαρτογράφηση των αρχείων προφορικής ιστορίας, κινητικότητα, πρόσφυγες-προσφυγιά.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες συμφώνησαν στη θεματική «Αντιστάσεις» με μία κατάλληλη επεξεργασία, προκειμένου να ανοίξει σε πολλά και διαφορετικά πεδία στα οποία ασκούνται οι αντιστάσεις καθώς και σε διαφορετικούς χρόνους. Στην προφορική ιστορία και η έννοια της αφήγησης και η έννοια της μνήμης και της αναπλαισίωσης της μνήμης είναι θεμελιακά συνδεδεμένες με εγχειρήματα αντίστασης.

Θέμα 4^ο. Θερινό σχολείο στα Άνω Πεδινά το Ζαγόρι

Προτάθηκε κι αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί στον Πανεπιστημιακό Λαμπριάδειο Σταθμό Έρευνας (ΠΑ.ΛΑ.Σ.Ε.), έναν χώρο που διαχειρίζεται το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και ειδικότερα το Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και παραχωρείται συνήθως για τη φιλοξενία ερευνητικών ομάδων. Ο χώρος διαθέτει αίθουσες διδασκαλίας, τέσσερις μεγάλους θαλάμους με οκτώ κρεβάτια που μπορούν να φιλοξενήσουν τριάντα δύο άτομα και έξι ή επτά δωμάτια που είναι μονόκλινα για τους διδάσκοντες. Το συνολικό κόστος της φιλοξενίας δε θα υπερβαίνει τα 10 ευρώ/άτομο ημερησίως και μπορεί να παραχωρηθεί μέσα στο 1^ο δεκαπενθήμερο του Ιουλίου του 2023. Απέναντι από τον χώρο του ΠΑ.ΛΑ.Σ.Ε. υπάρχει επίσης ως εναλλακτική επιλογή ένας φθηνός ξενώνας με δίκλινα και τρίκλινα δωμάτια.

Προτάθηκε ακόμη να υπάρξει ως μία κοινή θεματική για την επιτόπια έρευνα η σχέση με το περιβάλλον. Ειδικότερα οι συμμετέχοντες στο θερινό σχολείο θα κάνουν έρευνα και προφορικές συνεντεύξεις και θα επεξεργαστούν το δικό τους υλικό. Ως προς την επιλογή της θεματικής επισημάνθηκε από τον Βασίλη Δαλκαβούκη ότι συνδέεται με ζητήματα που αφορούν στην τοπική κοινωνία όπως ότι στην περιοχή

έχουν γίνει έρευνες για υδρογονάνθρακες και οι ντόπιοι εκφράζουν ενδοιασμούς που αφορούν την προάσπιση της τουριστικής ανάπτυξης και της αειφορικής διαχείρισης του περιβάλλοντος. Συναφή περιβαλλοντικά ζητήματα αποτελούν η ένταξη του Ζαγορίου στα πολιτιστικά τοπία της Unesco και η απόφαση από την τοπική μητρόπολη δημιουργίας φωτοβολταϊκού πάρκου.

Οι συμμετέχοντες διδάσκοντες θα καθοριστούν στη συνέχεια κατά τη διαμόρφωση του προγράμματος. Εκδήλωσαν ήδη ενδιαφέρον ο Αντώνης Αντωνίου και η Δήμητρα Λαμπροπούλου.

Η Πρόεδρος

Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν

Η Γραμματέας

Μαρία Βλαχάκη